

La nissaga dels organistes *Vila* i les famílies *Vila, Alberch, Ferran i Ferrament* de la ciutat de Vic al segle XVI

JOSEP M. GREGORI

A mossèn M. Gros i a la Nàsia*

*L'estudi de la figura de l'organista Pere Alberch em va dirigir vers el laberint genealògic de la nissaga dels *Vila*, oriünds de la ciutat de Vic. Allà em fou possible, després de desestimar moltes recerques desafortunades, reconstruir el seu entrallat, gràcies al buidatge sistemàtic dels immensos fons dels arxius vigatans, a on a hores d'ara encara hi seria si no hagués estat per les constants atencions, ajuts i consells de l'entran-yable Nàsia i de mossèn Gros els quals em van conduir pels secrets camins dels Arxius de la Cúria Fumada, del Capitular, del Capbreu, de l'Episcopal i de l'Històric, amb tanta amabilitat, senzillesa i afecte que sempre més recordaré.

Abreviatures

ACB, Arxiu de la Catedral de Barcelona.
ACV, Arxiu de la Catedral de Vic.
ACCV, Arxiu del Capbreu de la Catedral de Vic.
ACFV, Arxiu de la Cúria Fumada de Vic.
AHMV, Arxiu Històric Municipal de Vic.
AHPB, Arxiu Històric de Protocols de Barcelona.
EMN, Esborranys de Manuals Notarials.
LLAPA, Llibres d'Albarans de la Pia Almoïna.
LLO, Llibres de l'Obra.
RCM, Rúbrica de Capitols Matrimonials.

Avui en dia és prou coneguda la vinculació familiar entre Pere Alberch i Lluís Ferran, oncle i nebot, organistes de la catedral de Barcelona en el trànsit del Renaixement al Barroc.

Felip Pedrell¹ i Higiní Anglès² foren els primers que van donar a conèixer la relació de parentesc d'ambdós personatges.

Actualment i després de la nostra recerca, hem pogut constatar l'existència d'una vertadera nissaga d'organistes i compositors que, coneguts amb el sobrenom de «Vila», van ocupar un lloc important dins la història de la música a Catalunya des de l'últim terç del segle XV fins al primer terç del segle XVII.

La nissaga era originària de la ciutat de Vic i estava formada per un conjunt de famílies de diferents cognoms, emparentades per aliances matrimonials. Val a dir que a partir de la segona meitat del segle XV es troben a Vic diverses llars amb el mateix cognom de «Vila», la qual cosa ha dificultat a bastament la nostra tasca d'identificació dels diferents organistes i els seus entroncaments familiars.

La nostra recerca ens ha permès d'identificar fins un nombre de cinc organistes amb un llaç de parentiu, dins aquesta nissaga vigatana: Pere Vila (ca. 1465-1538), Pere Vila (ca. 1480-1545), Pere Ferrament i Vila (ca. 1522-1546), Pere Alberch i Ferrament, àlies Vila (1517-1582) (= Pere Alberch i Vila), i Lluís Ferran i Ferrament, àlies Vila (ca. 1565-1631).

Oferim tot seguit un estudi documental i genealògic de cada un d'ells i reservem per a una altra ocasió l'estudi musicològic de la seva obra conservada, on tractarem el problema de les possibles atribucions.

1. Pere Vila (ca. 1465-1538)

El primer Pere Vila de la nissaga era d'origen vigatà i oncle indirecte de Pere Alberch, l'organista de la Seu de Barcelona, tal com ho va expressar en el document d'adquisició del títol d'organista de la catedral per a la seva nissaga.

Gràcies a la ressenya del seu testament fet a la ciutat de València l'any 1538, hem pogut elaborar diverses hipòtesis sobre la seva genealogia i delimitar el grau real de parentesc envers Pere Alberch:

¹PEDRELL, F. «Músichs vells de la terra», *Revista Musical Catalana*, 1904-1906, Barcelona.

²ANGLÉS, H. «Els organistes i la música d'orgue a Catalunya en els segles XVII i XVIII», *Revista Catalana de Música*, n.1, Barcelona 1923.

Pere Vila prevera testament fet en poder de Luys Trullench / notari de València, lo primer de febrer any MDXXXVIII / en lo qual fa hereu seu universal a Pau Vila, nebot seu, fill de Johan Vila, germà de dit Pere, a totes ses voluntats.³

Amb aquestes dades familiars hem seleccionat dels fons arxivístics vigatans, els possibles Joan Vila que podien haver estat germans de Pere Vila:

- a) Joan Vila, sabater, fill de Joan i Llorença, casat amb Constança Riera l'any 1486 i probablement nascut, com Pere Vila, entre 1460 i 1465⁴.
- b) Joan Vila, sastre, fill de Joan i Angelina, que fa testament l'any 1506, i probablement nascut pels volts de 1460⁵.
- c) Joan Vila, mercader, fill de Pere Vila i Violant, nascut vers 1470⁶.

De les tres possibilitats, la primera és l'única que entronca les famílies Vila i Alberch. Crec necessari estudiar la composició d'aquesta família atès que el testament de Pere Alberch fa al·lusió a algunes persones que probablement en formaven part.

Segons la genealogia que hem pogut reconstruir en Joan Vila sabater i en Pere Vila organista, eren fills de Joan Vila i Llorença, casats probablement entre 1455 i 1460. En Joan Vila sabater va fer tres testaments. En el primer, servat amb data del 16 d'octubre de 1490,⁷ designava marmessors a *Petrum Vila fatrem* i a la seva esposa Constança, i hereves universals les seves filles Constança i Caterina.

En el segon testament, datat el 2 d'agost de 1512, fa esment dels fills Margarida, Pere, Antoni i Joan Pau, deixant-los sota la tutela de la seva esposa i de *Petrum Vila presbyterum beneficiatum sedis, fratrem*⁸.

Joan Vila dictà el seu darrer testament el 4 de març de 1519. El document esdevingué polèmic pel fet que va nomenar hereu universal el seu nét Jaume Alberch, fill de Joan Alberch i Elisabet Mambla, la qual era vídua de Jaume Vila, fill del testador Joan Vila. La polèmica deixà la seva constància en el propi document:

³ACB: *Llibre II Borrador dels Testaments*, s.166.

⁴ACFV: *RCM 1348*, fol. 22v.

⁵*Id.*, fol.77, 274v.

⁶AHMV: *Pergamins particulars, 1500-1572*, s.n.

⁷ACFV: *Pere Rusquelles. Manuali*, 1476-1506, fol. 10.

⁸ACFV: *Bernat de Prat. Apris. Test.*, s. fol.

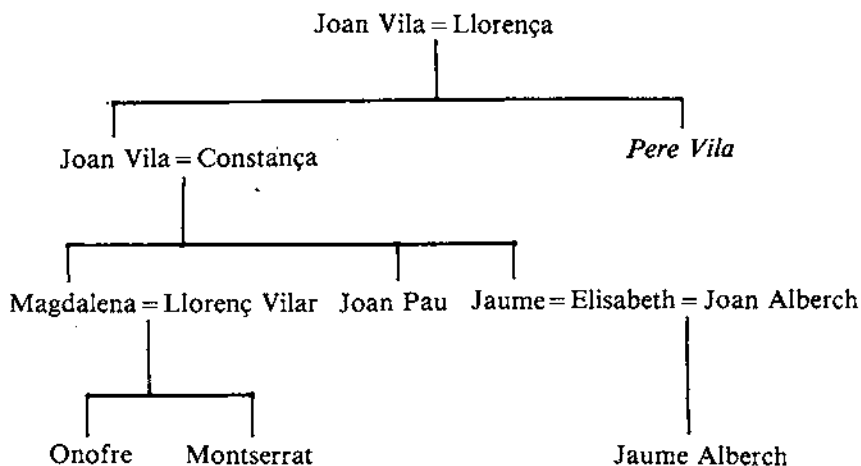
algú de aquells qui eren dins la cambra / dix que lo dit Johan Vila ere fora de seny, e lo dit Johan Vila / ho int. ho dix que no era fora de seny e que altre no. n sap.⁹

Li va administrar l'extremunció el prevere Joan Bergadà, oncle de l'apotecari Onofre Bergadà, un dels cosins que més endavant esmentarà Pere Alberch en el seu testament.

El lligam de parentesc entre la família de Joan i Pere Vila i la de Pere Alberch, esdevindrà encara més evident quan constatem que Joan Alberch, el pare de l'hereu de l'últim testament de Joan Vila, era cosí germà del pare de Pere Alberch.

També ajuda a corroborar-ho el fet que Pere Alberch en el seu testament, en fer esment del «fill de la Vilara», es deu referir a un fill del matrimoni format per Magdalena Vila, una altra filla de Joan Vila, i Llorenç Vilar. Cal dir que l'esmentada Magdalena va testar el 8 de juliol de 1584 i va escollir de marmessor l'apotecari Onofre Bergadà, el cosí de Pere Alberch¹⁰.

Heus ací l'arbre genealògic de la família de Pere Vila, l'oncle de Pere Alberch, simplificat:

⁹ACFV: *Salvi Beuló. Liber Test.I*, fol. 45v-46.

¹⁰ACFV: *Francesc Franch. Test.*, s. fol.

Malgrat les noves troballes es presenta un vertader problema en el moment d'establir les diferències entre els dos organistes vigatans d'igual nom i cognom, els dos Pere Vila.

De tota manera, creiem possible intentar delimitar l'estada d'ambdós a Vic en funció de la diferència generacional i del grau eclesiàstic de cada un d'ells.

En Pere Vila, oncle de Pere Alberch, neix vers 1465, atès que en el document d'adquisició del títol de propietari del càrrec d'organista de la Seu de Barcelona, datat al 1536, hom recull la seva edat avançada *in septuagesimo vel circa*¹¹.

El seu origen vigatà ens menaria a pensar que el seu primer contacte amb el món de la música el degué tenir a l'escola de cant de la catedral de Vic. Sembla però, que ja de bell antuvi va entrar d'escolà cantor a la Seu de Barcelona, com sembla avalar-ho una frase del canonge Rossell en una carta del Capítol barceloní, dirigida a Pere Vila, quan residia a la ciutat de València, en la qual hom li demana que torni a venir a Barcelona per «descansar assí en sa valesa, recordant-se del temps de la sua puerícia¹².»

D'altra banda però, hem constatat com en els fons arxivístics de la Seu de Barcelona no s'han conservat els llibres d'admissió dels escolans dels segles XV i XVI. Aquest fet fa que no podem corroborar documentalment que Pere Vila hagués estat escolà cantor a l'època de Guillem Molins, en la qual la catedral de Barcelona va arribar a gaudir d'un elevat prestigi musical.

Val a dir que servem testimoni de la presència d'un escolà anomenat Joan Vila al 1469¹³. Qui sap si es tractaria del germà de Pere Vila.

Pere Vila va seguir la vocació eclesiàstica i sabem que a l'any 1502 ja gaudia del benefici de la Passió de Jesucrist a la catedral de Vic¹⁴. Gairebé amb absoluta certesa podem pensar que es tracta de l'oncle de Pere Alberch, el fet que a la seva mort el benefici passés a mans de Jaume Joan Ferrament, prevere de la Seu de Vic i germà de la mare de Pere Alberch, sembla avalar-ho¹⁵.

Al cap de dos anys, al 1504, un *dominus Petrus Villa* figura a la

¹¹ACB: *Diversos notaris s. XV-XVI*, papers solts.

¹²ACB: *Llibre 1er./de cartes escrites/per lo MIC/desde 1515/a 1540*, f. 464.

¹³SOLER, J. «La música a Catalunya. Aplega de materials per contribuir a sa història», *Revista Musical Catalana*, XII, 367, Barcelona 1915.

¹⁴ACFV: *Bernat de Prat, 1499-1502*, s. fol.

¹⁵ACV: *Aniversaris, 1556-1558*, s. fol.

secció de les pagues de ploms canònics dels Aniversaris de la catedral de Vic¹⁶. A la catedral de Barcelona va obtenir els beneficis de Tots Sants¹⁷, Sant Gabriel¹⁸ i altres, com ho acrediten els llibres interns de la Seu de l'any 1519:

Abril any MDXVIII^o / Perot Vila / Dit die rebem de mossèn Perot Vila en dos pertides / XIII sous en porrata del dret de la fàbrica de / sos beneficis...¹⁹

El 29 de novembre del mateix any, 1519, *fuit admissus in canonicum et fratrem nostrum honorabile et / providus vir Petrus Vila dedit per capa beato / Petro per eum facienda XXti. libras, et etiam in / fide-missores discretos Gabrielem Gual et Johannem Pradell praesbyteros vicenses beneficiatos et Anthonium Ferrament paratorem vicensis*²⁰, a la Seu de Vic.

Gabriel Gual exercia de mestre de cant a la Seu des de l'any 1516 i Antoni Ferrament era l'avi matern de Pere Alberch.

Les rebudes anyals del dret de les capes canònics de la catedral de Vic, inclouen el canonge Pere Vila fins l'any 1527.

Sabem del cert que residia a València almenys des de l'any 1534. Dos anys després, amb motiu del negoci entre el Capítol barceloní i Pere Vila, hom l'anomena *olim canonico vicense preposito prepositure mensi januarii canonice Barchinone*²¹. El Capítol de la catedral de Barcelona li va atorgar els rèdits de la pabordia de gener de la Seu. De tota manera Pere Vila no va arribar mai a fer vida canònica a Barcelona.

Pel que fa a la seva faceta d'organista és probable que succeís a l'organista Joan Carrarachs —el qual ja figurava com a tal l'any 1486— a finals del segle XV a la catedral de Vic.

La documentació administrativa de la Seu vigatana conté diverses llacunes entre els anys 1486 i 1516, i mentre ja al 1502 Pere Vila constava com a beneficiat, no serà fins 1516, en els llibres dels Aniversaris, i 1522, en els de l'Obra, que hi figurarà com organista:

Primo paguí a mossèn Pere Vila per lo salari del orga VIII° dinés²².

¹⁶*Id.*, 1504-1506, fol. 88.

¹⁷ACB: LLAPA, 1501-1503, fol. 11v.

¹⁸ACB: Rössechs, 1492-1513, fol. 43v.

¹⁹ACB: LLO, 1517-1519, fol. 42, 56, 72v.

²⁰ACV: Llibre de les capes, 1490, fol. 134-135.

²¹ACB: EMN, 1536-1538, fol. 8.

²²ACV: Aniversaris, 1516-1518, s. fol.

Podem creure doncs que Pere Vila, l'oncle de Pere Alberch, va exercir d'organista de la Seu de Vic fins l'any 1527. Tenim un motiu per pensar-ho, i és tal i com hem vist, el fet que a partir d'aquest any deixi de constar en els llibres de les capes canòniques de la catedral de Vic. De tota manera, malgrat aquesta evidència, haurem d'escurçar la seva faceta organística cinc anys més pel fet que els administradors de l'Obra en fer relació de les pagues degudes a l'altre organista, conegut també com Pere Vila, fan iniciar el seu càlcul l'any 1522. Cabria la possibilitat que el segon Pere Vila hagués estat coadjutor del canonge organista o substituït seu, fins l'any 1527. Aquest és un punt que ara per ara encara no hem pogut aclarir.

Hem pogut observar en els fons arxivístics vigatans que quan hom es referia a l'oncle de Pere Alberch, gairebé sempre ho feia com Petrus Villa, Petro de Villa i Perot Vila, i quan el document feia referència al seu homònim organista, hom l'esmentava simplement Pere Vila²³.

Si seguim la primera hipòtesi apuntada, segons la qual el Pere Vila canonge i organista va abandonar la ciutat de Vic l'any 1527, ens trobarem amb un buit documental de set anys, fins la confirmació de la seva residència a València.

Sabem que al 1534 i amb motiu de la seva absència, Pere Vila va nomenar procurador seu al pare de Pere Alberch:

Ego Petrus Alberch parator civis vicencis procurator ad hoc et alia legitime constitutus / et ordinatus ad honorabile Petro Vila presbitero Valentie residente...²⁴

El pare de Pere Alberch fou qui es va cuidar a Vic d'administrar els rèdits dels beneficis que posseïa Pere Vila, tal i com ho hem pogut resseguir en diversos documents notariais.

Pere Vila tenia ja setanta anys d'edat quan va oferir al Capítol barceloní l'adquisició del títol d'organista de la catedral, per a la seva nissaga. La correspondència entre les dues parts es va mantenir entre els mesos de gener de 1536 a 1538.

El fet que dictés el seu testament a València l'any 1538 i que no arribés mai a tornar a residir a Barcelona, ens mena a pensar que probablement va traspasar a la ciutat de València el mateix any 1538.

²³Vegeu pel cas ACFV: *Salvi Beuló. Definit. Test.*, 1523-1571, fol. 42: *Petrus Vila* capbreuador major de la Seu, 1528; fol. 58: *Petrus de Villa* prevere, negoci amb el canonge barceloní Antoni Quintana, 1534.

²⁴ACFV: *Salvi Beuló. Manual*, 1534-1535, s. fol.

2. Pere Vila (ca.1480-1545) organista de la Seu de Vic.

La recerca que hem dut a terme sobre la possible vinculació de parentesc entre els dos organistes d'igual nom i cognom, no ha permès de moment establir cap lligam vinculatiu entre les seves famílies.

Com ja he anunciat a l'inici del present article, el cognom «Vila» perviu en diverses llars de la ciutat de Vic i en localitats properes com Tona i Moià. Alguns «Vila» vigatans de la segona meitat del segle XV provenien també de Sallent i de Cardona.

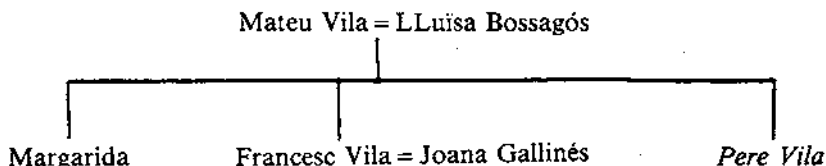
Els fons arxivístics de Vic ens han permès establir un hipotètic arbre genealògic de la família del segon Pere Vila, organista de la Seu de Vic de 1522 a 1545.

La branca paterna de la seva família provenia de Cardona. El seu pare, Mateu Vila, va fer testament el 2 de novembre de 1496, instituint hereu universal al fill gran, Pere llevat que *dictus Petrus ad ordinem presbyteratus promotus fiunt dimitto filio meo*²⁵ passava l'herència al segon fill, Francesc, tal com de fet s'esdevingué.

La muller de Mateu Vila, Lluïsa Bossagós, testava el 17 d'agost de 1509 i feia hereu Francesc, atès que el primogènit havia seguit la vocació eclesiàstica. Un detall revelador del testament és la presència del mestre de cant de la Seu, Gabriel Gual, com a testimoni²⁶.

Finalment el germà de Pere Vila, Francesc Vila casat amb Joana Gallinés l'any 1508²⁷, en el testament del 18 de març de 1508, feia hereves les seves filles i en la seva absència a *Petrum Vila clericum fratrem meum, filium dictorum parentorum meorum*²⁸.

Heus ací l'arbre genealògic del segon Pere Vila organista.

²⁵ACFV: *Bernat de Prat. Test.*, fol. 136/283, doble numeració.

²⁶ACFV: *Joan Francesc Franch. Liber Test.*, fol. 71.

²⁷ACFV: *RCM 1348*, fol. 61.

²⁸ACFV: *Joan Francesc Franch. Liber Test.*, fol. 68-69.

El segon Pere Vila es degué formar musicalment a la catedral de Vic i probablement sota el mestratge del Pere Vila oncle de Pere Alberch. La relació mestre-deixeble va ultrapassar l'estricta camp musical, com ho prova el fet que el Pere Vila deixeble rebés a voltes dels rèdits dels Aniversaris en nom del seu mestre homònim. Així per exemple a l'any 1504:

E rebuts jo Pera Vila per lo dit mossèn Pera Vila / dos ducats...²⁹

Com hem vist Pere Vila va seguir també la vocació eclesiàstica i fou ordenat entre els anys 1503 i 1504. Del 2 d'octubre de 1503 servem testimoni d'una

promesa feta per Joan Calvet prevere beneficiat en la iglesia parroquial de Sancta Maria de la Mar, a Pere Vila clergue de Vich, que dins un any li farà resignar o donar un benefici per ordenar.se³⁰.

Pere Vila va arribar a exercir el càrrec d'administrador del Capbreu de la Seu de Vic³¹.

Hem apuntat ja, en parlar de l'oncle de Pere Alberch, de les dificultats que trobem a l'hora de delimitar el relleu entre els dos Pere Vila organistes de la Seu de Vic, i conveníem, atesa la impossibilitat de corroborar-ho documentalment, en fixar com a certa la presència del segon Pere Vila a partir de l'any 1527, tot i preveient que aquesta data pogués ésser avançada cinc anys.

Efectivament, un document de l'Obra del 1545 ens ofereix un estat de comptes del que «és degut al *quondam* mossèn Pere Vila prevere per lo salari del orga» juntament amb el que ja havia rebut, des de 1527 fins 1545, l'any de la seva mort³².

La suma que li era deguda de forma anual eren 16 lliures, des de 1528 fins al juliol de 1545. La relació dels comptes, però, començava amb aquesta nota:

Primo li era degut fins a Nadal / del any MDXXVII vuytan/ta dues lliures onze sous y sis dinés³³.

²⁹ACV: *Aniversaris*, 1504-1506, fol 89.

³⁰ACFV: *Pere Joan Franch*, 1491-1503, fol. 230.

³¹ACFV: *Salvi Beuló. Liber Com.*, 1542, s. fol.

³²ACV: *LLO* (1545), p.s.

³³*Id.*

Aquesta quantitat és la que li correspondria per un lapse de cinc anys de mestratge, anteriors a 1527, la qual cosa ens mena a pensar que podríem fixar l'inici del seu magisteri a l'any 1522.

Val a dir que els comptes de l'Obra de 1516 no inclouen cap despesa destinada a l'organista, i en canvi els Aniversaris paguen el mateix any a *mossèn Pere Villa*, al meu entendre l'oncle de Pere Alberch i el mestre de Pere Vila en qüestió.

Ara bé, a partir de 1522 el procurador de l'Obra de la Seu de Vic anota entre les seves despeses com

de manament / y voluntat del honorable Capítol he donat a mossèn Pere Vila / qui sonà l.orga, axí com apar per albarà de mà sua, XIII 11³⁴.

Podríem, doncs, convenir a marcar el relleu entre dels dos organistes homònims a l'any 1522.

El memorial del deute de la Seu a Pere Vila esdevé escandalós. En vint-i-tres anys hom li deu una suma de 374 lliures, de les quals 184 no les va arribar a cobrar mai.

Des del Nadal de 1544 fins al juliol de 1545, el Capítol vigatà va cercar un substitut que sonés l'orgue de la Seu atès que Pere Vila «era febrós en Barchinona». El seu substitut va exercir d'organista des de «Nadal del any MDXLV (any eclesiàstic) fins a / XIII de juliol següent de dit any, que dit mossèn Pere Vila morí³⁵.»

Efectivament el 16 d'agost de 1545 *fuit facta sepultura generalii vener. Pere Villa praesbyter beneficiatus sedis ut moris est de beneficiat*³⁶.

Per ajudar a delimitar encara més la diferència entre els dos Pere Vila organistes, crec oportú citar una disposició de l'Ajuntament de Vic sobre el relleu musical que havia d'acompanyar la celebració de la missa setmanal a l'altar de la Pietat, la qual data del 9 d'octubre de 1534:

«Item ordenaren que la missa qui.s celebrará tots los dissaptes en la capella / y altar de nostra Dona de Pietat, la qual fa cantar lo bassiner, hagen / de cantar set preveres, ço és...

Primo mossèn Pere Vila per sonar l.orga / mossèn García Govantes mestre de cant / mossèn Pere Joan Clos / mossèn Gabriel Bergadà /

³⁴ACV: LLO, 1522-1524, s. fol.

³⁵*Id.*, (1545).

³⁶ACCV: *Capbreu*, 1543-1545, s. fol.

mossèn Bernat Bussart / mossèn Pere Mamble / e lo qui tindrà càrrech de la / capella quisque sia.»³⁷

Tal i com veiem, mentre Pere Vila, oncle de Pere Alberch, residia a la ciutat de València, el seu successor homònim exercia a Vic el càrrec d'organista.

Al marge de la comprovació, cal remarcar la importància d'aquest document, que ens dóna a conèixer la composició de la capella de cantors de la seu de Vic. Recordem també que el mestre de cant, el burgalès García Govantes, que ara trobem a Vic, havia estat anteriorment mestre de cant de la catedral de Barcelona, precedint Joan Borunyó.³⁸

3. Pere Ferrament i Vila (ca.1522-1546).

Pere Ferrament fou el tercer membre d'aquesta nissaga d'organistes vigatans i va tenir una curta existència.

El 15 de juny de 1543 fou admès a la catedral de Lleida, succeint a l'anterior organista Simó Roig:

Convocati... attendentes scientiam et habilitatem ad infra prout per experientiam preceperunt discreti Petri Ferrament i Vila, olim civitatis vicensis, elegerunt propterea crearunt et deputarunt ipsum in organistam dictae ecclesiae.³⁹

Pere Ferrament va deixar el seu càrrec de la catedral de Lleida abans del mes de novembre de 1545, moment en el qual fou nomenat un nou organista.

Aquell mateix any, 1545, va ésser designat organista de la Seu de Sant Pere de la ciutat de Vic i la seva edat no arribava encara als vint-i-cinc anys:

Pere Ferrament clergue beneficiat per a sonar dits orgues...⁴⁰

Als pocs mesos de la defunció de Pere Vila, continuava fent sonar l'instrument de la Seu vigatana:

³⁷AHMV: *Llibre d'Acords*, 1534-1547, s. fol.

³⁸Vegeu el meu article «Els mestres de cant de la Seu de Barcelona en el Renaixement», *Recerca Musicològica*, IV, IUDIM, Barcelona, 1984.

³⁹Publicat a MUJAL, J. Lérida. *Historia de la Música*, Ed. Dilagro Lleida, 1975.

⁴⁰ACFV: *Pere Guillem Mamble. Llibre de concòrdies*, 1528-1566, fol 231

E més tinc pagades X lliures ha mossèn Pere Ferrament per la tersa de XV de satembre de 1545 per lo selari del orga⁴¹.

Pere Ferrament i Vila va ocupar el càrrec d'organista de la Seu de Vic fins el moment de la seva prematura mort, esdevinguda just un any més tard. El 14 de novembre de 1546 *luit facta sepultura XX presbiterorum discreti Petri Ferrament, quondam clerici vican*⁴².

Són poques, doncs les dades que hem pogut conservar de l'organista Pere Ferrament. De tota manera la recerca que hem dut a terme sobre el seu parentiu ens ha obert el camí vers la identificació dels lligams i vincles que unien les famílies Ferrament, Vila, Ferran i Alberch, les quals havien de jugar un important paper dins la nostra història musical.

La data aproximada del seu naixement l'hem deduït d'un document datat al 1528, on es fa esment d'«un infant menor de set anys apellat Pere Ferrament, fill de Joan Ferrament perayre», el qual va ésser escollit per triar a l'atzar, com era consuetud, els representants de la confraria dels peraires i teixidors de la ciutat, entre els quals s'hi trobava el seu pare⁴³.

Pere Ferrament era fill del primer matrimoni de Joan Ferrament amb Eulàlia Espinsella, celebrat al 1517⁴⁴. Quan en Pere no tenia encara dotze anys, va morir la seva mare, i el pare, Joan Ferrament esposà la vídua de Miquel Mambra, Joana Vila, al 1534⁴⁵. La família de la seva madrastra jugava un paper destacat en la vida vigatana, el seu oncle Andreu Vila era canonge de la Seu i el seu germà Benet Vila, un dels notaris de més renom.

Fruit d'aquest segon matrimoni de Joan Ferrament, naixerien Elisabeth Ferrament, futura mare de Lluís Ferran —nebot i successor de Pere Alberch a l'orgue de la catedral de Barcelona— i Paula Ferrament, futura esposa d'Onofre Bergadà, un dels cosins que va escollir Pere Alberch per a fer de marmessors del seu testament⁴⁶.

La relació entre les famílies Ferrament i Alberch vindrà determinada, com veurem, pel casament d'una germana de Joan Ferrament —el pare de l'organista Pere Ferrament i Vila— Elisabeth Ferrament, amb

⁴¹ACV: *Aniversaris*, 1544-1546, s. fol.

⁴²ACCV: *Capbreu*, 1545-1547, s. fol.

⁴³ACFV: *Papers solts segle XVI*, s.n.

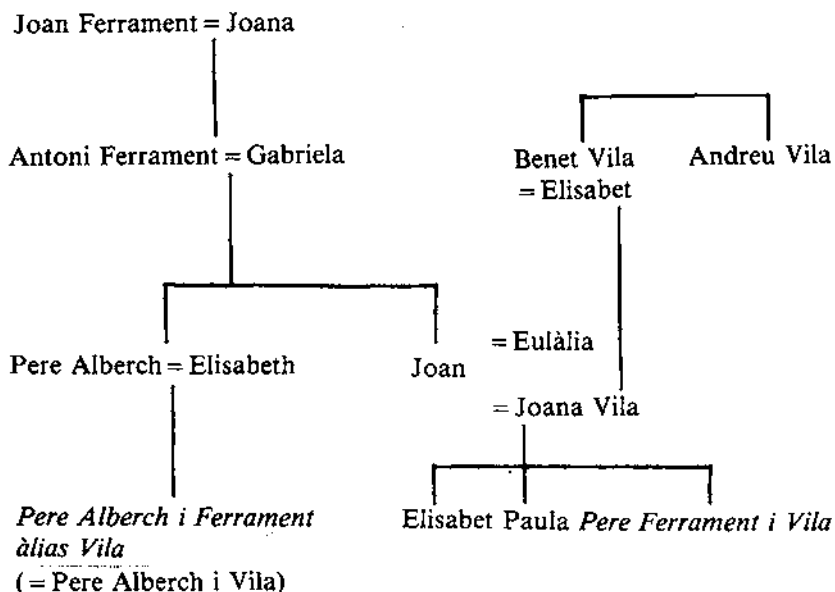
⁴⁴ACFV: *RCM 1348*, fol. 116v.

⁴⁵*Id.*, fol 98 i 140.

⁴⁶*Id.*, fol. 225 i 344v. respectivament.

el peraire Pere Alberch. D'aquest matrimoni naixeria el membre més conegut d'aquesta nissaga, l'organista de la catedral de Barcelona Pere Alberch i Ferrament, anomenat també «Vila».

Heus ací l'arbre genealògic simplificat de la família Ferrament i Vila:

4. Pere Alberch i Ferrament, àlias Vila (1517-1582).

La recerca sobre la identitat real de l'organista de la catedral de Barcelona ha estat difícil atesa la confusió que fins ara hi ha hagut a l'entorn dels seus cognoms.

El procés d'identificació del nostre organista amb el cognom «Vila» arrenca ja de la mateixa època en què ell vivia. El fet que des de molt jove ja fos organista de la catedral, gràcies a l'adquisició del càrrec obrada pel seu oncle Pere Vila, va fer que dins del cercle catedralici hom l'anomenés amb el cognom del seu oncle.

Així ho palesen a bastament els llibres de les diferents administracions de la Seu, on gairebé sempre és citat com Pere Vila o Villa, Perot Vila —forma familiar amb la que es coneixia al seu oncle— Vila simplement, algunes vegades Pere Vila i Alberch, i en comptades ocasions Pere Alberch i Vila.

A partir de la possessió del canonicat, des de 1558, figura normalment com «el senyor canonge Vila» i molt poques vegades com «el senyor canonge Alberch i Vila».

Mentre ell vivia era doncs conegut com en Pere Vila o com el canonge Vila. Juan Bermudo en el llibre quart de la seva *Declaración de instrumentos musicales*, de 1555, l'esmenta entre els millors organistes hispànics com «mossèn Vila»⁴⁷.

Cinc anys després en la publicació dels seus Madrigals, ell mateix es presenta amb el cognom Alberch llatinitzat, per *Albercio*.

Pere Joan Comes recull al 1583 en el seu *Llibre de algunes coses assanyalades*, el dol de la ciutat de Barcelona per «la mort del reverent senyor canonge Vila», i a l'inici del seu relat l'anomena «mossèn Pere Albert Vila».

El dia del seu funeral el poeta mataroní Joan Pujol va glossar una *Elegia en la mort de Pere Alberch i Vila*, en la qual feia servir els cognoms «Alberg» i «Vila» com substantius i sinònims de refugi i localitat⁴⁸.

La crònica de Pere Joan Comes fou publicada per l'arxiver de l'Ajuntament de Barcelona, Josep Puiggari, l'any 1878⁴⁹.

D'ençà l'esmentada publicació va continuar essent anomenat de diverses maneres. Saldoni es va limitar a traduir les formes donades per la crònica de Pere Joan Comes⁵⁰. Pedrell marcava les diferències entre un Vila oncle i un Vila nebot, identificant el primer com «Pere Albert» i el segon com «Luís Alberto» per la troballa del recull de *tientos* publicats per Venegas l'any 1557⁵¹.

⁴⁷BERMUDO, J. *Comienza el libro llamado Declaración de instrumentos musicales...*, Osuna, 1555, p. 60v.

⁴⁸ANTON, K-H. *Joan Pujol. Obra poètica*, Ed. 62, «Antologia Catalana», n.61, Barcelona 1970.

⁴⁹PUIGGARÍ, J. *Libre de algunes coses assanyalades... de Pere Joan Comes 1583*, La Renaixença, Barcelona, 1878.

⁵⁰SALDONI, B. *Diccionario Biográfico-Bibliográfico de Efemérides de músicos españoles*, vol. 3, Madrid 1868-1881.

⁵¹PEDRELL, F. *Ob. cit.*

Mossèn Anglès, igual que el seu mestre Felip Pedrell, escrivia al 1920 «Pere Albert»⁵². Tres anys després, però, expressava el seu convenciment que «Pere Alberch Vila» era «la firma autèntica del celeberrim organista català, com pot veure's en els llibres de l'Arxiu Capitular de la Seu de Barcelona, on l'hem trobada una pila de vegades sempre escrita així... A les Actes Capitulars, però, de la susdita Seu i en altres llocs, se l'anomena Pere Albert Vila, força vegades⁵³.»

Mossèn Anglès finalment es va inclinar pel cognom Alberch quan, conjuntament amb Joaquim Pena, va publicar el *Diccionario de la Música*, l'any 1954. Els autors van decidir col·locar el nostre organista a la lletra «A», donant per sobreentès que Alberch era el primer cognom i Vila el segon⁵⁴.

El professor Romeu fou el primer investigador que va abordar la qüestió dels cognoms amb criteris científics. Constatava les referències antigues i coetànies del compositor, on hom l'anomenava «Vila o Pere Vila, precedidos de la dignidad de mossèn o canónigo», i comentava la indecisió de les publicacions actuals, entre Alberch, «nombre de linaje poco común en catalán», i el nom Albert, amb la qual cosa tornava a qüestionar si veritablement Alberch era un cognom o més aviat un nom (Albert) escrit en una forma antiga.

Finalment s'inclinava per la forma nominal arcaica d'Alberch, eludint el problema d'acceptar Alberch com un cognom. Ho feia prenent la cita d'un document de l'Obra de la Seu, en el qual hom l'anomenava «Pere Vila àlias Alberch», la forma llatinitzada apareguda en la impressió de les seves obres, i la rúbrica de l'Elegia de Joan Pujol⁵⁵.

Si hom hagués dut a terme un estudi exhaustiu dels fons arxivístics de la catedral de Barcelona, hagués arribat a l'evidència que el nostre personatge mentre era anomenat de moltes diverses maneres pels seus coetanis —Pere Vila, Perot Vila, Vila, Pere Vila i Alberch, Pere Vila àlias Alberch, Pere Alberch àlias Vila, Pere Alberch Vila— sempre que ell mateix, amb la seva pròpia mà, signava els diferents albarans de les administracions internes de la Seu, ho feia com *Pere Alberch y Vila*.

⁵²ANGLÉS, H. *Catàleg dels manuscrits musicals de la Col·lecció Pedrell*, IEC, Barcelona 1920.

⁵³Vegeu la nota 2.

⁵⁴ANGLÉS, J. i PENA, J. *Diccionario de la Música*, Ed. Labor, Barcelona 1954.

⁵⁵ROMEU, J. «Notas a la bibliografía del músico Pere Alberch Vila», *Anuario Musical*, XXVI, CSIC, Barcelona 1971.

Ha ajudat a mantenir aquest estat de confusió el fet que els pocs investigadors que s'han preocupat per la identitat del nostre organista, no s'han pres la molèstia de consultar les fonts de primera mà, i han fet servir gairebé sempre cites indirectes i de segona mà per a les seves ressenyes.

La confusió arrenca vertaderament de la seva pròpia època. Voldria citar pel que fa al cas, un exemple semblant. Hem conservat quatre fonts diferents sobre l'òbit del seu pare, esdevingut al juny de 1560, una d'elles però ilustra de forma clara el tema en qüestió:

Dimecres 19 rebem sepultura de Capítol de mossèn Pere Alberch, pare del senyor canonge Vila...⁵⁶

La forma amb la que ell signava qualsevol albarà o document era la de Pere Alberch y Vila, tal i com he pogut comprovar en el seguiment de les dades econòmiques dels albarans signats de la seva mà pels administradors de la Seu, durant més de quaranta anys.

Arribats a aquest punt, encetem una recerca en els riquíssims arxius vigatans per tal de poder conèixer la seva genealogia i així corroborar encara més l'evidència dels seus dos cognoms. La nostra sorpresa fou gran quan vam descobrir que en realitat el cognom Vila, no era res més que un àlias i que de fet a la seva família més directa no hi havia cap Vila.

Durant els segles XV i XVI hem pogut identificar a la ciutat de Vic i a la zona de la seva influència urbana, diversos focs amb el cognom Alberch.

La família de Pere Alberch, però, tenia les seves arrels fora de la ciutat de Vic. Provenia del mas Alberch, proper a la vila de Santa Maria d'Oló. El mas, que avui en dia encara es conserva, conté antics vestigis arquitectònics i algunes inscripcions relatives a les diverses reformes de què fou objecte.

La corroboració que vaig fer en consultar un fogatge de l'any 1515, conservat a l'Arxiu de la Corona d'Aragó, on es contemplava a la parròquia de Santa Maria d'Oló «la casa d'en Alberch», em va incitar a localitzar el mas a les rodalies d'Oló. L'empresa reeixí i heus ací un breu testimoni gràfic del seu estat actual.

A la llinda d'una de les seves portes s'hi pot llegir la inscripció «1705 Jauma JHS Alberch».

⁵⁶ ACB: *Òbits*, 1560-1579, fol. 3v.

La família paterna de Pere Alberch, provenia d'aquest mas proper a Santa Maria d'Oló i guardava un grau de parentiu amb la família que habitava el mas Auberch de la parròquia de Santa Maria de l'Estany.

La genealogia paterna l'hem remuntat fins la primera meitat del segle XV: Pere Alberch casat amb Margarida d'Oló, engendra Bernat Alberch, el qual esposà Caterina i a la vegada engendrà Feliu Alberch. Aquest es casà amb Gabriela Junyent el 3 de novembre de 1477⁵⁷. D'aquest matrimoni naixeria el que havia d'ésser el pare del nostre organista: Pere Alberch i Junyent, el qual esposà Elisabeth Ferrament el dia 1 de desembre de l'any 1500. La distància entre la data del casament dels pares de Pere Alberch i el seu naixement, obeiria simplement a la joventut de la mare en esposar Pere Alberch, el qual era «menor de XXV anys maior emperò de XX anys»:

Sobre lo matrimoni Deu volent faedor entre en Pere Alberch parayre fill / d.en Ffeliu Alberch parayre e de la dona na Gabriella muller sua, vivents de una / part, e na Elisabeth donzella, filla d.en Anthoni Ferrament parayre e de la dona na Gabriela muller sua vivents, tots ciutedans de Vich...⁵⁸

L'única prova que posseïem sobre la identitat dels seus pares ens la va facilitar el propi testament de Pere Alberch, quan es declarava «fill del honorable mossèn Pere Alberch ciu / tedà de Vich y de la dona Elisabet de aquell muller⁵⁹».

A partir d'aquestes dades vam iniciar la recerca per a poder localitzar la seva família paterna i materna, creient que aquesta última conservava el cognom «Vila».

El fet de donar per cert que la seva branca materna era una família «Vila» va dificultar extraordinàriament la recerca atès que, després d'efectuar el buidatge de tots els testaments i capítols matrimonials de les famílies Vila i Alberch de la ciutat de Vic de 1460 a 1580, vam comprobar com els únics Alberch i Vila que estaven realment vinculats i que per tant la seva descència portava els cognoms aparents del nostre organista, no guardaven cap grau de parentesc directe amb la família del nostre Pere Alberch⁶⁰.

⁵⁷ACFV: RCM 1348, fol.11.

⁵⁸ACFV: Bernat de Prat, 1499-1502, fol. 17.

⁵⁹AHPB: Antico Çafont. Primus Liber Testamentorum 1570-1583, fol. 178-180.

⁶⁰Els descendents de Pere Joan Alberch i Eulàlia Vila, casats l'any 1502. Eulàlia enviudà i es casà amb Bernat Gilibert de Cruïlles.

Recomençant de nou i ampliant la nostra recerca a tots els Alberch de Vic, vam comprovar com l'únic matrimoni vigatà —celebrat dins d'un termini temporal proper a la data de naixement del nostre organista— era el format per Pere Alberch i Junyent, paraire i Elisabeth Ferrament i Vila, i corresponia efectivament a les dades facilitades per Alberch en el seu testament de 1580.

Considero adient oferir a continuació una breu síntesi de les vinculacions reals entre les famílies d'aquesta important nissaga d'organistes.

a) La família de Pere Alberch i la de Pere Vila.

El punt d'enllaç entre les dues famílies el protagonitzà el casament de Joan Alberch l'any 1524 amb la vídua de Jaume Vila, el qual era fill de Joan Vila i nebot de Pere Vila, l'organista oncle de Pere Alberch.

Joan Alberch pel seu costat, era l'hereu del mas Alberch de Santa Maria d'Oló i un dels fills de Nicolau Alberch i Susanna Arrencada, casat l'any 1480⁶¹. Nicolau Alberch al igual que Feliu Alberch —l'avi de l'organista Pere Alberch— era fill de Bernat Alberch i Caterina d'Oló⁶².

D'aquí que Joan Alberch, que era de fet cosí germà del pare de l'organista Pere Alberch, servis de pont entre les dues famílies. Recordem també com ja hem apuntat, que l'últim testament del germà de l'organista Pere Vila, institueix hereu universal a Jaume Alberch, fill de Joan Alberch.

Una altra via que enllaça la família de Pere Alberch amb la de Pere Vila, l'ofereix el seguiment d'una deïxa instituída per Pere Alberch en el seu testament, quan esmenta «na Vilara, neboda de mossèn Pere Vila⁶³.»

Efectivament, Magdalena Vila, una filla del germà de Pere Vila, va esposar Llorenç Vilar i feu testament dos anys després de la mort de Pere Alberch. En el seu testament hi figura, com era consuetud a l'època, amb el cognom del marit i tal com l'esmenta Pere Alberch, com Magdalena Vilara, filla de Joan Vila i Constança⁶⁴.

⁶¹ACFV: *Bernat de Prat. Manual 4*, s. fol.

⁶²ACFV: *Joan Francesc Franch. Liber Test.*, fol 66v.

⁶³Vegeu nota 59.

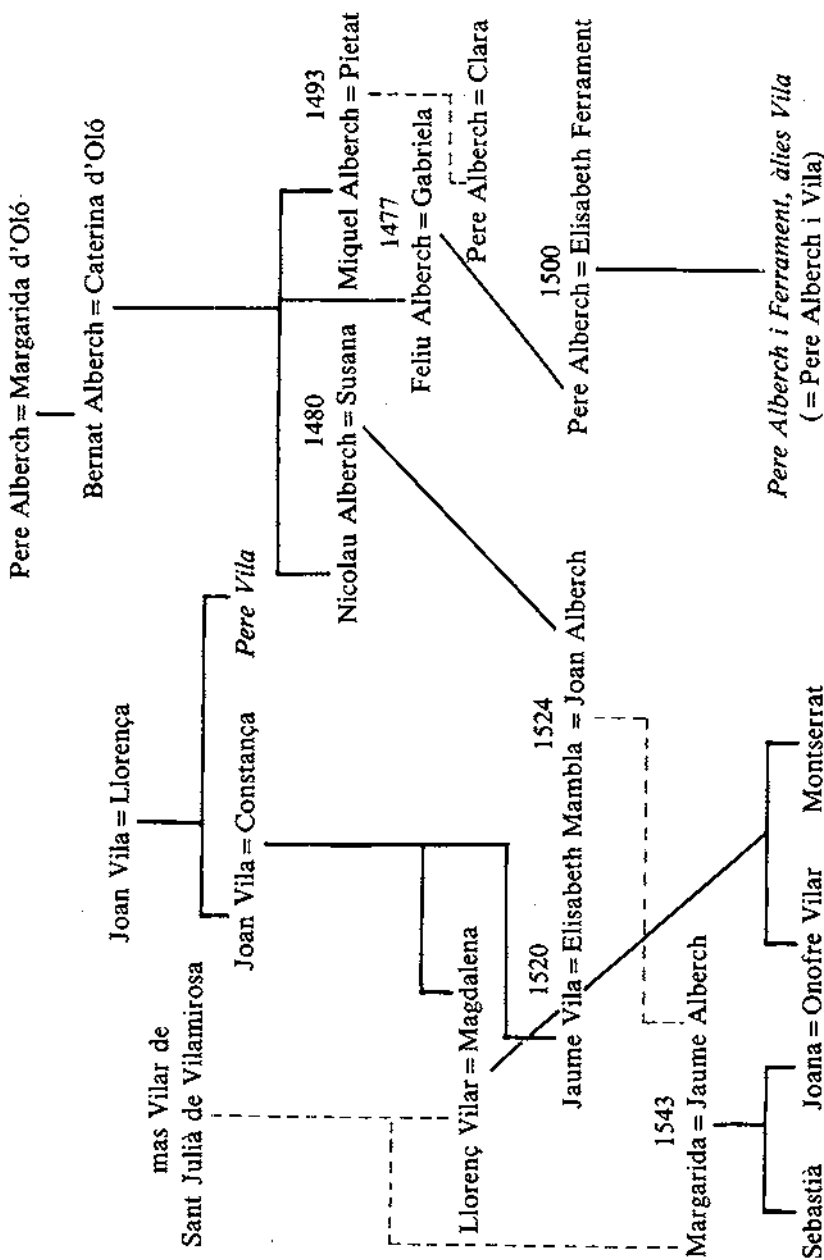
⁶⁴ACFV: *Francesc Franch. Test.*, s. fol.

Per una altra banda hem pogut constatar com un tal Onofre Senyer àlias Vilar va esposar una Joana Vilara, filla del matrimoni format al 1543 entre Jaume Alberch, de Santa Maria d'Oló, i Margarida Vilara. Hom podria de fet pensar que aquesta Margarida seria una germana de Llorenç Vilar⁶⁵.

D'aquesta manera la relació entre la família Alberch del nostre organista i els descendents del germà de l'organista Pere Vila es podia mantenir en més d'una branca. La relació directa però, d'oncle a nebot no va existir i el sentit de la utilització d'aquests termes cal entendre'l de forma genèrica, com també era usual en aquells temps, és a dir, parents en grau llunyà.

Heus ací un esquema genealògic simplificat de l'entroncament entre les dues famílies. L'última branca hipotètica que he apuntat darrerament, apareix puntejada en el gràfic de la pàgina següent:

⁶⁵ACFV: *Joan Torra. Liber Test.*, fol. 225. Testament de Sebastià Alberch del 1586, fill de Jaume Alberch i Margarida Vilara.

b) La família Alberch de Santa Maria d'Oló i els Ferrament.

Com ja hem apuntat, de la família Alberch d'Oló provindria la branca paterna que havia d'engendrar l'organista Pere Alberch. Donat l'allau de documentació que hem pogut contrastar als arxius vigatans sobre aquesta branca Alberch, em limitaré a esmentar els parents directes i aquells que parlen de la seva persona per la seva vinculació de parentiu.

L'avi de Pere Alberch, Feliu Alberch tenia dos germans més: Nicolau i Miquel; tots ells eren fills de Bernat i Caterina d'Oló. Del matrimoni entre Nicolau Albert i Susanna en nasqué, com hem vist, Joan Alberch. Miquel Alberch es va casar tres vegades, al 1486 amb Salvadora Ricart, al 1493 amb Pietat Gatillepa, àlies Puigdasens, i poc més tard amb Caterina Puigdasens⁶⁶. De l'últim matrimoni nasqué Francina Alberch, la qual va esposar Jaume Mallol al 1513⁶⁷.

Francina Alberch va testar el 3 de desembre de 1566 i va escollir de marmessors a:

mossèn Pere Vila canonge de la Seu de Barcelona, cosí germà meu, / y lo senyer en Joan Mayol, hereu del mas Mayol de Sant Ypòlit, nebot meu o de dit mon marit, mossèn Joan Alberch / paraire ciutedà de Vich y lo senyer en Andreu Puig / dasens de la parròquia de Vich, cosins germans meus...⁶⁸

Entre les seves deixes hi figura «madona Vidala muller d'en Vidal parayre de Vich⁶⁹» que podria ésser la mateixa persona que esmenta Pere Alberch en el seu testament:

Item deixé a na Catherina si.m sobreviurà / deu lliures y a sa germana Vidala sinch...⁷⁰

De tota manera malgrat l'evidència del document hi ha un problema que no hem pogut resoldre. Si tal com deia Francina Alberch, era cosina germana del nostre organista, la seva declaració no es correspon exactament amb el grau generacional establert en l'arbre genealògic dels Alberch d'Oló. El seu pare era germà de l'avi del nostre organis-

⁶⁶A.CFV: RCM 1348, fol. 5 i 22v.

⁶⁷Id, fol. 113.

⁶⁸ACFV: *Onofre Coma. Liber Test.* I, s. fol.

⁶⁹Id.

⁷⁰Vegeu nota 59.

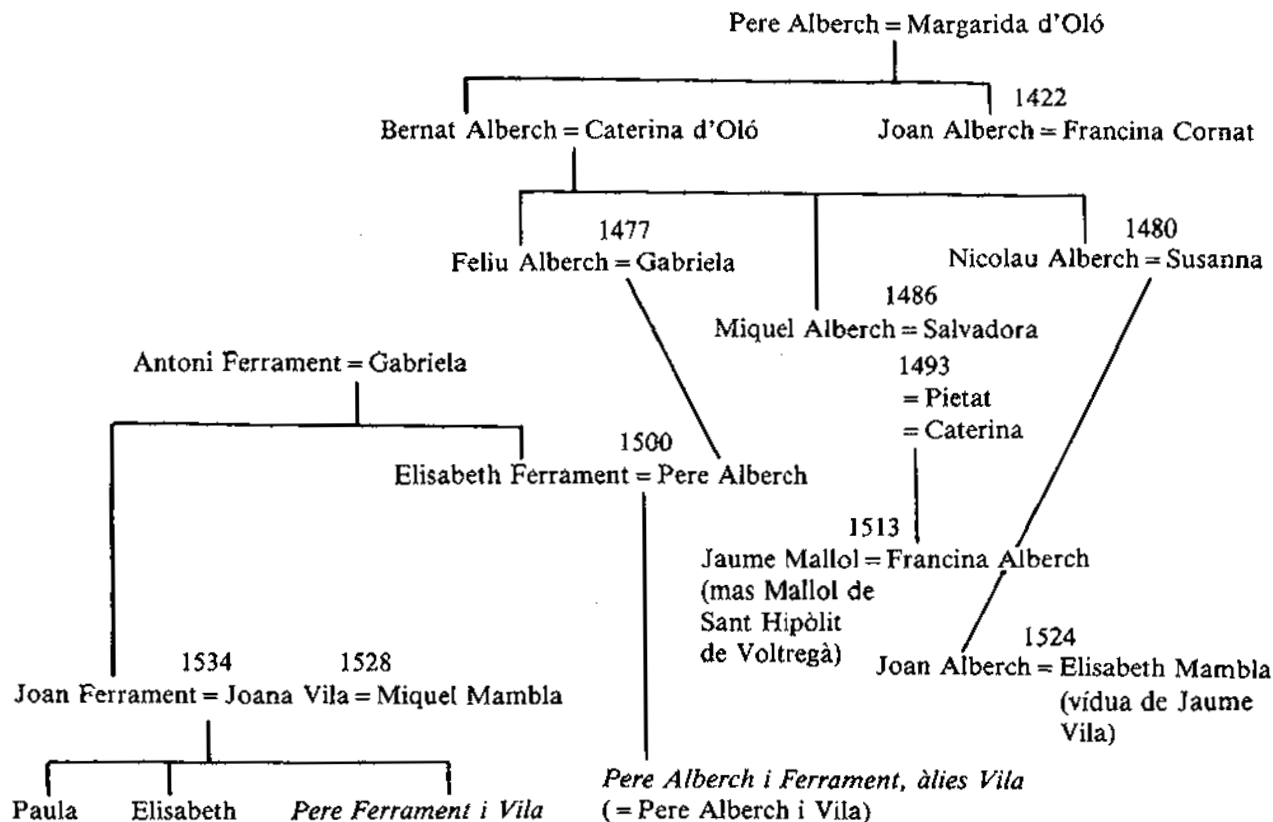
ta, per la qual cosa, era cosina germana del pare de Pere Alberch, però no d'ell.

L'entroncament entre les famílies Alberch i Ferrament s'origina amb el matrimoni de Pere Alberch i Elisabeth Ferrament, els pares del nostre organista.

Elisabeth Ferrament era filla d'Antoni Ferrament i Gabriela. Aquest matrimoni havia infantat també entre d'altres, Joan Ferrament, el qual casat al 1534 amb Joana Vila, fou el pare de l'organista Pere Ferrament i Vila, i que ja hem abordat anteriorment.

Del matrimoni entre Joan Ferrament i Joana Vila naixerien també dues filles: Paula i Elisabeth. Aquesta última esdevindria la mare de Lluís Ferran i Ferrament àlies Vila, successor de Pere Alberch a la catedral de Barcelona, com veurem tot seguit.

L'entroncament genealògic entre els Alberch i els Ferrament, simplificat; por estudiar-se en la pàgina següent.

5. Lluís Ferran i Ferrament àlies Vila (ca. 1565-1631)

Lluís Ferran i Vila, tal i com l'anomenen els documents dels fons arxivístics de la catedral de Barcelona, i també com ell signava els seus albarans, es deia realment Lluís Ferran i Ferrament.

A l'igual que el seu oncle organista, Pere Alberch, va heretar l'àlies de «Vila» i també com ell el va incorporar com un segon cognom, fent honor a la nissaga iniciada per Pere Vila.

La seva mare Elisabeth Ferrament, era filla de Joan Ferrament i Joana Vila, i germana de l'organista vigatà Pere Ferrament i Vila. El seu pare Francesc Ferran, provenia d'una rica família de mercaders, era fill de Francesc Ferran i Violant.

El matrimoni es va celebrar el 6 de juny de 1560 i l'edat dels nuvis era de vint-i-un anys el pare i divuit la mare, la qual havia tingut entre els seus tutors a l'oncle Pere Alberch organista de la catedral de Barcelona:

Item la dita Elisabet afermant en virtut del jurament / que devall prestarà, atesa edat del devuyt anys / e no haver voler algu en tudor ni curador, fa/hent assò ab exprés consell, consentiment y voluntat de la dita/sa mare y dels reverents mo ssèn Andreu Vila, canonge de la / sglésia de Vich y de mossèn Pere Alberch y Vila canon/ge de la sglésia de Barcelona y del honorable mossèn Benet Vila notari ciutedà de Vich, oncles seus...⁷¹»

Del matrimoni entre Francesc Tomàs Ferran, tal com era el seu nom sencer, i Elisabet Ferrament, nasqueren dos fills: Jerònima i Lluís.

La mare de Lluís Ferran, Elisabet Ferrament va testar el 4 de novembre de 1580, escollint de marmessors a Rafael Ferran rector de Sant Julià de Vilatorrada, germà del seu marit, a l'apotecari Onofre Bergadà i «lo doctor ynsigne Pere Alberch y Vila canonge de la Seu de Barcelona»⁷².

El pare de Lluís Ferran, Francesc T. Ferran encara es va tornar a casar i tingué cinc fills més. Finalment va fer testament el 15 de setembre de 1601, escollint de marmessors entre d'altres a Lluís Ferran «prior o perpètuu comendatario del priorat de Sant Llorenç del Munt de dit bisbat de Vich, mon fill⁷³.»

⁷¹ACFV: *Salvi Beuló. Cap. Matrim.*, 1557-1560, s. fol.

⁷²ACFV: *Benet Puig. Apris. Test. I.*, fol. 132.

⁷³ACFV: *Joan Vinyes. Liber ultimarum voluntatem I*, fol. 95.

Lluís Ferran i Ferrament àlies Vila, va entrar als quinze anys d'edat, d'ajudant o coadjutor del seu oncle matern, Pere Alberch, en el càrrec d'organista de la catedral de Barcelona, dos anys abans del traspàs d'aquest últim.

L'estudi de la figura i de la faceta musical de Lluís Ferran defuig dels límits del present treball, i la seva estada a la Seu barcelonina ha estat ja tractada per mossèn Josep Pavia en la seva documentada monografia sobre els músics de la Seu en el segle XVII⁷⁴.

De tota manera no voldria acabar aquest capítol genealògic sense fer esment del testament de Pere Alberch, donat que palesa els forts lligams que unia la seva família amb la branca materna dels Ferrament i Ferran.

Pere Alberch en el seu testament, redactat el 26 d'octubre de 1580, escull de marmessors, entre d'altres, a Francesc Ferran, el pare de Lluís Ferran, i Onofre Bergadà, «cosins meus», i de testimoni a Rafael Ferran, rector de Sant Julià de Vilatorrada⁷⁵.

Com veurem, els lligams familiars entre els marmessors del seu testament, eren diversos.

Rafael Ferran era germà de Francesc Ferran, i dues germanes d'ells, Anna i Joana, havien estat esposades successivament per Francesc Bergadà⁷⁶. Per altra banda, Onofre Bergadà, germà d'aquest últim s'havia casat a l'any 1562 amb Paula Ferrament, filla de Joan Ferrament i Joana Vila, i germana d'Elisabeth Ferrament, mare de Lluís Ferran⁷⁷.

Pere Alberch en el seu testament fa hereus universals a «Lluís Ferran y a sa tia Paula Bergadana»⁷⁸, és a dir Paula Ferrament, esposada amb l'apotecari Onofre Bergadà.

Pere Alberch deixava a «Hierònima filla de mossèn Ferran / cinquanta lliures y altres tantes a Maria filla de mossèn Bergadà.»⁷⁹. Hem pogut corroborar documentalment doncs, que Jerònima era la germana de Lluís Ferran, fruit del primer matrimoni de Francesc Ferran i Elisabeth Ferrament; i Maria era la filla de Paula Ferrament i Onofre Bergadà.

⁷⁴PAVIA, J. *La música a la catedral de Barcelona durant el segle XVII*, Fundació Salvador Vives i Casajoana, Barcelona, 1986.

⁷⁵Vegeu nota 59.

⁷⁶ACFV: RCM 1348, fol. 358.

⁷⁷*Id.*, fol. 344v.

⁷⁸Vegeu nota 59.

⁷⁹*Id.*

Finalment Pere Alberch deixa «a na Planellona deu lliures»⁸⁰. També hem pogut esbrinar la seva identitat: es tractava de la segona muller de Francesc Ferran, Elisabeth Planellona, amb la qual el pare de Lluís Ferran hi tingué cinc fills més⁸¹.

Veure l'arbre genealògic simplificat del Ferran i Bergadà, cosins de Pere Alberch i oncles de Lluís Ferran⁸², a la pàgina següent:

⁸⁰ *Id.*

⁸¹ ACFV: *Rúbrica Doc. Test.*, 1514-1621. fol. 191v.

⁸² Reservem per a una altra ocasió l'estudi genealògic complet de les diferents famílies vigatanes vinculades amb la nissaga dels organistes «Vila»

